

Aple Tarybų Sąjungoje paleistą Mėnulio link kosminę raketą

Pagal kosminės erdvės tyrimo ir ruošimosi tarpplanetiniams skridimams programą 1959 metų rugsėjo 12 d. Tarybų Sąjungoje buvo sėkmingai paleista antroji kosminė raketą.

Raketą paleista kosminė erdvė iširti skrendant į Mėnulį.

Paleidimui panaudota daugelio pakopų raketą.

Paskutinė raketos pakopa, viršijusi antrąjį kosminį greitį — 11,2 km per sekundę, skrenda į Mėnulį.

Iki rugsėjo 12 d. 15 valandos Maskvos laiku Tarybų Sąjungos kosminė raketą nutolo nuo Žemės 78,5 tūkstančio km ir tuo laiku buvo viršum taško, esančio į šiaurę nuo Naujosios Gvinėjos salos.

Paskutinė kosminės raketos pakopa yra valdomoji raketą, sverianti (be kuro) 1511 kg. Joje yra konteineris su mokslinė ir radiotechninė aparatura. Konteineris yra rutulio formos. Jis hermetizuotas ir pripildytas dujų. Jame yra šilumos režimo automatinio reguliavimo sistema.

Raketą pasiekus orbitą, konteineris su mokslinė matavimo aparatura buvo atskirtas nuo paskutinės raketos pakopos.

Antrąją Tarybų Sąjungos kosminę raketą turi būti iširti:

— Žemės magnetinis laukas ir Mėnulio magnetinis laukas;

— radiacijos juostos aplink Žemę;

— kosminio spinduliavimo intensyvumas ir intensyvumo variacijos;

— kosminio spinduliavimo sunkieji branduoliai;

— tarpplanetinės medžiagos dujų komponentės;

— meteorinės dalelės.

Mokslinė ir matavimo aparatura su maitinimo šaltiniais ir konteineriu iš viso sveria 390,2 kg.

Kad būtų galima perduoti į Žemę visą mokslinę informaciją, matuoti skridimo parametrus ir kontroliuoti raketos skridimą, joje pastatyti:

— radijo siųstuvas, veikiantis dviem 20,003 ir 19,997 megaherco — dažnumais.

Siųstuvas perduoda 0,8—1,5 sekundės ilgumo telegrafo signalus ir dirba taip, kad pirmojo 20,003 megaherco dažnumo siųstuvo pauzė metu perduodami antrojo — 19,997 megaherco — dažnumo impulsai;

— radijo siųstuvas, veikiantis 19,993 megaherco ir 39,986 megaherco dažnumais.

Siųstuvo signalai yra kintamo 0,2—0,8 sekundės

ilgumo impulsai. Impulsų pasikartojimo dažnumas 1 plius minus 0,15 herco;

— radijo siųstuvas, veikiantis 183,6 megaherco dažnumu.

Kosminėje raketoje yra vėliavėlių, kuriose pavalzuotas Tarybų Socialistinių Respublikų Sąjungos herbas ir užrašyta — 1959 metų rugsėjo mėnuo.

Kad būtų galima vizualiai stebėti kosminę raketą, joje yra speciali aparatura natūrali debesiui — dirbtinei kometai sudaryti. Dirbtinė kometa bus sudaryta rugsėjo 12 d. 21 val. 39 minutės 42 sekundės Maskvos laiku. Ji bus matyti Vandenio žvaigždynė maždaug ties linija, jungiančia Erelio žvaigždę alfos žvaigždę ir Pietų Žuvies žvaigždynę alfos žvaigždę.

Kometos ekvatorinės koordinatos bus lygios: tiesioginis kilmis — 20 valandų 41 minutė, nuozulnimas — minus 7,2 laipsnio.

Dirbtinę kometa galima stebėti ir fotografuoti optikos priemonėmis (su šviesos filtrais, išskiriančiais natūralio spektrinę liniją) iš Vidurinės Azijos, Kaukazo, Ukrainos, Baltarusijos, TSRS europinės teritorijos centrinės dalies, o taip pat iš Europos, Afrikos, Artimųjų Rytų šalių, Indijos ir

Rugsėjo 14 d., 00 val. 2 minutės 24 sekundės Maskvos laiku antroji kosminė Tarybų Sąjungos raketą pasiekė Mėnulio paviršių. Pirmą kartą istorijoje atliktas kosminis skridimas iš Žemės į kitą dangaus kūną. Šiam įvykiui pažymėti ant Mėnulio paviršiaus nugabentos vėliavėlės, kuriose atvaizduotas Tarybų Sąjungos herbas ir užrašyta: „Tarybų Socialistinių Respublikų Sąjunga. 1959 metai, rugsėjo mėnuo“.

Buvo imtasi konstrukty-

vinės vakarinės dalies teritorijos.

Visi kosminėje raketoje esantys radijo siųstuvai veikia normaliai. Antžeminės radiotechnikos stotys priiminėja iš raketos gautą mokslinę informaciją.

Naudojant specialų automatizuotą matavimo kompleksą, kurio stotys yra įvairiose Tarybų Sąjungos vietose, nuolat matuojami raketos skriejimo parametrai. Matavimų rezultatai apdorojami ir raketos orbitos elementai nustatomi specialiai veikiančiomis elektroninėmis apskaičiavimo mašinomis.

Informaciją apie kosminės raketos skriejimą perduos visos Tarybų Sąjungos radijo stotys.

Preliminariniais duomenimis, raketą skrieja trajektorija, artima apskalčiuotai trajektorijai. Laukiama, kad kosminė raketą pasieks Mėnulį rugsėjo 14 d. 00 valandų 05 minutės Maskvos laiku.

Sėkmingas antrosios Tarybų Sąjungos kosminės raketos paleidimas yra naujas svarbus etapas žmogui tiriant ir užkariaujant kosmosą. Tai plečia tarptautinio bendradarbiavimo įsavinant kosminę erdvę perspektyvas ir padės toliau mažinti tarptautinį įtempimą ir stiprinti taiką.

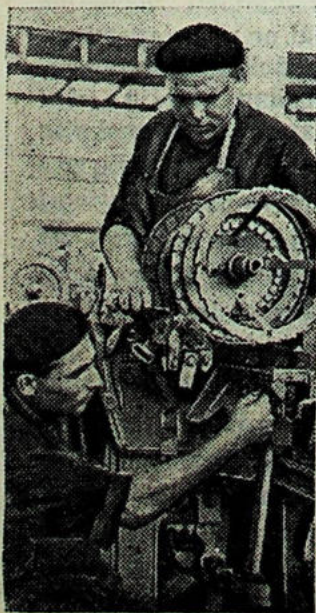
vių priemonių, kad vėliavėlės išliktų sveikos susitinkant su Mėnuliu.

Mokslinių matavimų programa užbaigta.

Susidūrimo su Mėnuliu momentu liovėsi veikiosios radijo priemonės, kurios buvo konteineryje su mokslinė ir matavimo aparatura.

Tas faktas, kad kosminė Tarybų Sąjungos raketą pasiekė Mėnulį, yra įžymus mokslo ir technikos laimėjimas. Atskleistas naujas puslapis tiriant kosminę erdvę.

(ELTA).

Panevėžio linų kombinatas bus viena stambiausių įmonių Pabaltijy. Kombinas per parą išleis beveik 38 tūkstančius metrų lininių audinių. Šiuo metu kombinato naujajame korpusė prasidėjo įrengimų montavimas.

Nuotraukoje: Antanas Juzėnas ir Vytautas Vailonas (dešinėje) montuoja audimo stakles.

S. Sapkos (ELTOS) nuotr.

KOLEKTIVINIS DARBAS

LIETUVOS KOMUNISTŲ PARTIJOS ANYKSCIŲ RAJONO KOMITETO IR RAJONO DARBO ŽMONIŲ DEPUTATŲ TARYBOS ORGANAS

Eina nuo 1948 m.

Nr. 75 (1058)

Anykščiai, 1959 m. rugsėjo mėn. 17 d.

Kaina 15 kap.

Atominis ledlaužis „Leninas“ iplaukė į Nevą

Rugsėjo 12 d. atominis ledlaužis „Leninas“ išplaukė iš Admiraliteto gamyklos ir pasuko į Nevą, prie tos vietos, iš kur rūsčiomis 1917 metų Spalio dienomis nuaidėjo istorinis „Auroros“ šūvis.

Tūkstančiai leningradiečių, susirinkusių Nevos krantinėse, sutiko ledlaužių laivyno flagmaną ir esančią jame įgulą džiaugsmingais sveikinimais.

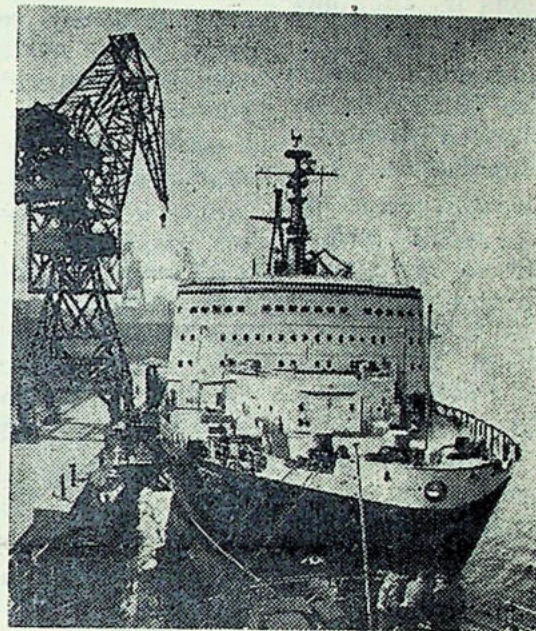
Pirmąją atominio ledlaužio „Leninas“ stovėjimo Nevoje dieną jį apžiūrėjo daugelis Leningrado darbo žmonių.

Rugsėjo 13 d. stovinčio Nevoje atominio ledlaužio „Leninas“ įgula priėmė iš Centrinio karinio jūrų muziejaus adresą ir Valstybinę TSRS Sąjungos vėliavą. Šiame adrese pažymima istorinė pirmojo pasaulio

atominio ledlaužio reikšmė. Toliau sakoma, kad Kerinio Jūrų Laivyno Centrinis karinis jūrų muziejus perduoda vėliavą ir prašo po bandy-

mų grąžinti į muziejų, kur ji bus visuomet laikoma ir eksponuojama kaip vertinga tėvyninio laivyno relikvija.

(TASS-ELTA).

Nuotraukoje: atominis ledlaužis „Leninas“. N. Naumenkovo ir J. Baranovo (TASS) nuotr.

N. Chruščiovas atvyko į JAV

Vašingtonas, rugsėjo 15 d. (TASS'o spec. koresp.-ELTA). Tarybų Socialistinių Respublikų Sąjungos Ministrų Tarybos Pirmininkas N. Chruščiovas šiandien atvyko į Vašingtoną oficialaus vizito į Jungtines Amerikos Valstijas, JAV prezidento D. D. Eisenhowerio pakviestas. Tarybinis reaktivinis laineris „TU-114“, kuriuo skrido N. Chruščiovas, jo šeimos nariai ir jo palydovai, nusileido Endriaus aerodrome, netoli Vašingtono, 12 valandą 21 minutę vietos laiku (19 valandą 21 minutę Maskvos laiku).

TSRS Ministrų Tarybos Pirmininko N. Chruščiovo sutikti aerodrome atvyko JAV prezidentas Eisenhaue-

ris, valstybės sekretorius Herteris, JAV nuolatinis atstovas Suvienytųjų Nacijų Organizacijoje Lodžas ir kiti oficialūs asmenys. Sutinkančiųjų tarpe — TSRS ambasadorius M. Menšikovas. Aerodrome taip pat šimtai Amerikos ir užsienio spaudos, radijo, televizijos ir kino korespondentų. TSRS Ministrų Tarybos Pirmininką N. Chruščiovą ir jo žmoną N. P. Chruščiovą sutinka prie lėktuvo trapo JAV prezidentas D. D. Eisenhoweris. Priėmęs aerodrome esančius oficialius asmenis, N. Chruščiovas ir D. Eisenhoweris priima garbės sargybos raportą. Skamba Tarybų Sąjungos ir Jungtinių Valstijų

valstybiniai himnai, sugriaudžia 21 artillerijos salvių salve TSRS Ministrų Tarybos Pirmininko garbei.

N. Chruščiovas ir D. Eisenhoweris pakyla ant platformos.

Prezidentas Eisenhoweris pasako trumpą kalbą. Jis pasveikina N. Chruščiovą, jo šeimą ir jo palydovus Amerikos vyriausybės ir liaudies vardu.

„Aš susidomėjęs laukiu mūsų pasikalbėjimų su jumis, — sako prezidentas. — Nors mes nevesime derybų jokiais klausimais, susijusiais su kitų šalių interesais, aš tikiu, kad visiškai ir atviras pasikeitimas nuomonėmis dėl daugelio problemų gali (Nukelta 1 2 psl.)

N. Chruščiovas atvyko į JAV

(Atkelta iš 1 psl.)

prisidėti prie geresnio abiejų šalių savitarpio supratimo neišsprendžiamais tarptautiniais klausimais".

Jūs rasite, aš tuo esu įsitikinęs, kad mūsų liaudis, kaip ir jūsų, nori gyventi taikiai teisingumo sąlygomis, toliau sako Eizenhaueris.

Mūsų bendras tikslas, baigdamas pareiškė prezidentas, visada turi būti teisinga visuotinė ir tvirta taika. Kaip tik šia prasme, p. Pirmininke, aš sveikinu Jus ir sakau Jums — sveiki atvykę į Vašingtoną ir Jungtines Valstijas.

Atsakomąją kalbą pasako TSRS Ministrų Tarybos Pirmininkas N. Chruščiovas.

Mes atvykome pas jus su atvira širdimi ir gerais ketinimais. Tarybinė liaudis nori gyventi taikiai ir draugiškai su amerikiečių tauta, sako N. Chruščiovas.

Nėra jokių kliūčių, kad mūsų šalių santykiai būtų kurlami kaip gerų kaimynų santykiai. Tarybų Sąjungos ir Amerikos tautos, kaip ir kitos tautos,

antrojo pasaulinio karo metais gerai kovojo drauge prieš bendrą priešą ir sulaužė jam stuburą. Taikomis sąlygomis mes turime daugiau pagrindo ir daugiau galimybių mūsų šalių tautų draugystei ir bendradarbiavimui.

Visos tautos, pažymėjo N. Chruščiovas, yra labai suinteresuotos taikos išsaugojimu ir stiprinimu, taikui sambūviu. Karas niekam nežada nieko gero, taika naudinga visoms tautoms. Stai tas išeities principas, kuriuo, mūsų nuomone, reikia vadovautis visų šalių valstybių veikėjams, jei jie nori įgyvendinti tautų lūkesčius.

N. Chruščiovas pasakė, kad Tarybų Sąjungos kosminės raketos paleidimas į Mėnulį yra istorinis taikos mokslo laimėjimas, kuris džiugina ne tik tarybinius žmones, bet ir visus, kam brangi taika ir tautų draugystė, o stojęs į rinkuotę Tarybų Sąjungoje ledlaužis su atominiu varikliu konkrečiai išreiškia visų tautų siekimus, kad bran-

duolinė energija būtų naudojama tik taikiems tikslams.

Mes su jumis pasulyje, baigdamas pareiškė N. Chruščiovas, turime gyventi taikiai ir draugiškai, kaip turi taikiai ir draugiškai gyventi visos tautos, gyvenančios Zemėje — mūsų bendroje motinoje.

Pasibaigus sutikimo ceremonijai, TSRS Ministrų Tarybos Pirmininkas N. Chruščiovas, jo žmona ir JAV prezidentas D. Eizenhaueris eina prie atidengto automobilio. Automobilų kolona važiuoja į Vašingtoną.

Dviejų centrinių Vašingtono gatvių sankryžoje prasideda tradicinis „pasveikinimo paradas“, kuriame dalyvauja armijos, karių jūrų laivyno, karių oro pajėgų, motorizuotosios ir raitosios policijos daliniai.

Automobilių kolona privažiuoja prie „Blair Hauzo“, kur paprastai sustoja žymiausi JAV vyriausybės svečiai. Viešėjimo Vašingtone metu čia bus TSRS Ministrų Tarybos Pirmininko N. Chruščiovo rezidencija.

SAVO JĖGAS — TAIKOS REIKALUI

Ar apsilankysite kolūkio brigadose bei fermose, ar užsukite pas statybininkus — visur šiomis dienomis išgirsite besikalbančius kolūkiečius apie antrosios tarybinės kosminės raketos paleidimą į Mėnulį, apie N. Chruščiovo kelionę į Jungtines Amerikos Valstijas. Visi žavisi tarybinių mokslininkų pasiekimais, žavisi tuo, kad kiekviena diena atneša žmonijai kažką naujo, gražaus, atverdamas dar didesnes perspektyvas atečiai. Paleista kosminė raketa į Mėnulį ir pradėjęs veikti

atominis ledlaužis „Leninas“ sutapo su reikšmingiausiu įvykiu — Tarybinės vyriausybės vadovo draugo N. Chruščiovo vizitu į JAV. Mes, žemdirbiai, dedame daug vilčių į N. Chruščiovo ir JAV prezidento D. Eizenhauerio susitikimą. Mes trokštame ilgos ir tvirtos taikos. Mūsų vienintelis noras — taikiai lenktyniauti ir savo darbu kurti materialines gėrybes. Mes nenorime, kad atomine energija būtų naudojama karo tikslams, o kad ji tarnautų žmogui, jo kilniems sieki-

mams. Žemdirbiai pasiryžę savo pasiaukojančiu darbu stiprinti mūsų šalies galią, sutvirtinti taikos reikalą. Jie deda visas pastangas, kad Tarybinės vyriausybės vadovo drg. N. Chruščiovo kelionė į JAV būtų pažymėta naujais gamybiniais rodikliais, jie siekia pagaminti kuo daugiau mėsos, pieno ir kitų gyvulininkystės produktų, savo jėgas aukoja kilniams taikos reikalui.

J. Cilėlus
„Svyturio“ kolūkio
pirmininkas

Džiaugiamės visa širdim

Pasaulį nustebino dar vienas didžiulis tarybinių mokslininkų žygdarbis. Amžiną Žemės palydovą — Mėnulį palietė žmogaus rankos kūrinys.

Į pirmąją kelionę išplaukė pirmasis pasaulyje ledlaužis, varomas

atomine energija. Iš spaudos sužinojome, kad į Mėnulį žmogaus protas pasiuntė vėliavėlę su Tarybų šaulies herbu. Ir tiek džiaugsmo buvo mums, kolūkiečiams, kai išgirdome, kad tokia pat vėliavėlė — taikos simbolis

draugas N. Chruščiovas veža į Jungtines Amerikos Valstijas.

Tai geros, džiuginančios žinios, kurios skatina mus dar geriau dirbti taikioje statyboje.

J. DILYS
„Lenino keliu“ kolūkio kalvis

Baigia siloso gamybą

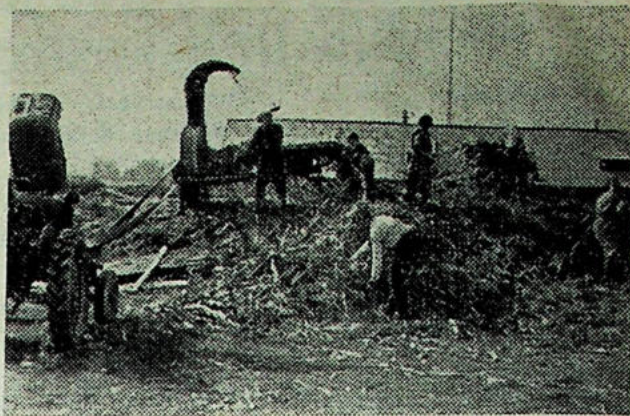
„Tarybinės žemės“ kolūkio valstiečiai sėkmingai kovoja už TSKP XXI suvažiavimo nutarimų įgyvendinimą.

Cia šiais metais pasigaminta virš 120 tonų ankstyvojo siloso. Dabartiniu metu sparčiu tempu gaminamas silosas iš vertingiausios kultūros — kukurūzų. Čia jo jau pasigaminta daugiau kaip 145 tonos.

Gaminant silosą aktyviai dirba Juozas Žemaitis, kuris leidžia žaliąją masę į siloso kapoklę.

Nuotraukoje: siloso gamyba „Tarybinės žemės“ kolūkyje.

K. Marcinkaus nuotr.

IR ATEITYJE MAŽINTI SAVIKAINĄ

„Paryžiaus Komunos“ kolūkis dar nepasizymi rajone aukštais pieno išmilžiais. Ne taip daug čia ir karvių. Kiaulienos gamyboje kolūkis irgi negali lygintis su priešakiniais rajono kolūkiais. Tačiau per šiuos metus aiškiai pastebimas gyvulininkystės produktų gamybos didėjimas. Jeigu pernai per 8 mėnesius 100 ha naudmenų buvo pagaminta po 59,7 cent pieno ir 100 ha arimų gauta tik 5,7 cent kaulienos, tai šiemet per tą patį laikotarpį pieno gamyba išaugo iki 84,1 cent ir kaulienos gauta jau 13,6 cent. Kolūkyje rūpinamasi ne tik gyvulininkystės produktų gamybos didinimu, bet ir jų savikainos mažinimu. Per praėjusius metus kaulienos 1 kg savikaina sudarė 11,5 rb. Tai aukšta savikaina. Ją pabrangino ypač didelės darbo sąnaudos. Kiaulių fermoje dirbo 5 kaulių šerikės, kurioms kas mėnesį vidutiniškai priskaičiuodavo po 70 darbdienų. Be to, čia dirbo 2 pašarų vežikai. Jiems 1 mėnesį buvo priskaitoma po 30 darbdienų. Kiaulių šerikėms už darbą buvo priskaitomi darbdieniai ne nuo pagamintos produkcijos, o nuo prižiūrimų kaulių skaičiaus. Tas jų neskatinavo kelti gyvulių produktyvumą, gerinti priežiūrą. Kolūkio valdyba nuo tokios praktikos atsisakė ir kaulininkėms nutarė priskaitinėti darbdienius nuo produkcijos. Mechanizavus kaulidę, žymiai sumažėjo darbo sąnaudos. Vletoj anksčiau dirbusių 5 kaulininkų ir 2 pašarų vežėjų pastaruoju metu

dirba tik dvi ir vienas pašarų vežėjas. Taigi darbdienius sunaudojama per pusę mažiau, nors kaulių skaičius netgi žymiai padaugėjo.

Kiaulidės mechanizavimas kolūkiui kainavo 14.000 rublių. Šią sumą padengia jau per 7 mėnesius sutaupti darbdieniai, gauti sumažinus darbuotojų skaičių. Kiaulidės mechanizavimas ir darbo sąnaudų sumažinimas žymiai sumažino kaulienos savikainą. Dabar kilogramo kaulienos savikaina tesudaro 6 rb 76 kap., arba 4,74 rb. mažiau, negu pernai. Žinoma, kaulienos savikainos mažinimui teigiamos įtakos turėjo ir pigesnių savos gamybos pašarų — miežių, bulvių, lieso pieno, žolės — bei mažesnio kiekio pirktinių kombinuotų pašarų sunaudojimas.

Per šiuo metų rugpiučio mėnesį 1 centneriui kaulienos čia sunaudota: nuosavų koncentruotų pašarų — 222 kg, bulvių — 237 kg, lieso pieno — 377 kg, nenugriebto pieno — 59 kg, o pirktinių kombinuotų pašarų — 185 kg.

Iš pateiktų skaičių matyti, kad pirktiniai pašarai tesudaro tik 20 proc. visų pašarų.

Tačiau pieno savikaina kolūkyje dar beveik tokia pat, kaip ir praėjusiais metais. 1 kg pieno pagaminimas čia kainuoja 90 kap. Savikaina galėtų, žinoma, mažėti, jeigu karvių pieningumas ne kristų, o kiltų. Tačiau pablogėjus ganykloms, kolūkyje per rugpiučio mėnesį iš kiekvienos melžiamos karvės priimama vidutiniškai 50 kg pieno mažiau, negu

per liepos mėnesį. Čia ypač mažai turima daugiamečių žolių, kurių šienaujamas plotas tesudaro vos 5 procentus visos ariamos žemės. Todėl kolūkio valdybai vertėtų pagalvoti apie daugiamečių žolių pasėlių išplėtimą, nes be tvirtos pašarų bazės neįmanoma bus pakelti karvių pieningumo ir tuo pačiu sumažinti pieno savikainos. Kolūkis turi pagaminti kiekvienai karvei po 5,6 tonos siloso, kurį naudos žiemą. Tačiau reikėtų įrengti gyvuliams gerą ganvklą, ir tuomet išmilžis ganykliniu laikotarpiu žymiai pakiltų.

Vertėtų kolūkio valdybai peržiūrėti ikainius darbdienius už gaunamą produkciją melžėjoms, darbdienius priskaičiavimą fermos vedėjui. Melžėjos ir fermos vedėjas, drauge paėmus, gauna apie 2,5 darbdienio už 100 kg pieno. Jeigu melžėjoms darbdieniai priskaičiuojami priklausomai nuo gauto pieno kiekio iš prižiūrimų karvių, tai fermos vedėjui kas mėnesį skiriama po 40 darbdienų, nepriklausomai nuo to, ar pieno kiekis sumažės, ar padidės. O reikėtų, kad ir jam būtų priskaičiuojami darbdieniai nuo gautos produkcijos, tuomet ir jis bus labiau suinteresuotas pieno gamybos didinimu, gyvulių priežiūros gerinimu.

Reikia ir ateityje mažinti pieno ir kaulienos savikainą, o tai įmanoma tik šeriant gyvulius pigesniais pašarais, nuolat mažinant darbo sąnaudas.

St. VAISNORAS

Auklėjimo temomis

Kai mažasis Algikas beišdykaudamas akmeniu užmušė vištą, tėvas norėjo jį nubauti. Bet motina prieštaraavo:

— Mažas, paikas dar jis. Ko tu ant jo šauki?..

Ir taip kiekvieną kartą. Kai tik tai Algis nusikalsdavo, vis jį apgindavo motina.

— Vienatinis sūnelis... Kas jį taip mylės, kad ne tėvai? — sakydavo jina.

Algiiui to ir tereikėjo. Savo motinoje matydamas neperkalbamą užtarėją, paūgėjęs jis pradėjo slauti ne vien savo namuose ar pas kaimynus. Kalbos apie Juškos sūnaus išdai-gas pasklido po visą apylinkę.

Kukurūzai jau tranšėjose

„Naujo gyvenimo“ kolūkio trijose laukininkystės brigadose 14 ha plote šiemet užderėjo gražūs kukurūzai. Kolūkiečiai pasiryžo pagaminti ne mažiau kaip po 7 tonas siloso kiekvienai karvei. Ankstyvojo siloso pagaminta 100 tonų. Dabar baigtas ir kukurūzų silosavimas. Silosavimo darbus pirmieji pradėjo Aloyzas Sprindžio vadovaujamos laukininkystės brigados kolūkiečiai. 15 žmonių per dieną užraugė 40 tonų siloso. Kukurūzus ir laukinius lubinus silosavo ir kitos brigados. Vien iš kukurūzų pagaminta 120 tonų, o iš lubinų 80 tonų rauginto pašaro. Kolūkiečiai dar numato susilosuoti bulvienių ir runkelių lapus. Alb. SKARDŽIUS

Retas paukščio lizdas Margių miške likdavo sveikas. Ne vienam praeiviui suspaudavo širdį, pamačius, kaip kankinasi mažyčiai geltonsnapiai paukščiukai, už kojyčių pakabinoti ant medžių šakų. Ne vienam ištraukdavo ašarą nu-

LENK MEDĮ, KOL JAUNAS

skriaustų paukščių gailus klyksmas ore. Bet aštuonmečio Algio širdis būdavo kieta, lyg akmeninė.

Nesusigraudindavo ir jo motina, kai kaimynai pranešdavo jai sūnaus išdykavimus. Priešingai, ji net užsipliksdavo pykčio raudoni ir girdavo savo sūnelį:

— Ko šmeižiat mano Algiką? Kiti išdykauja, o jam bėda.

Ir, žvelgdama kaip sūnus taisosi ietis ir medinius brauningus, motina pasididžiavo:

— Kariu išaugs vyrukas...

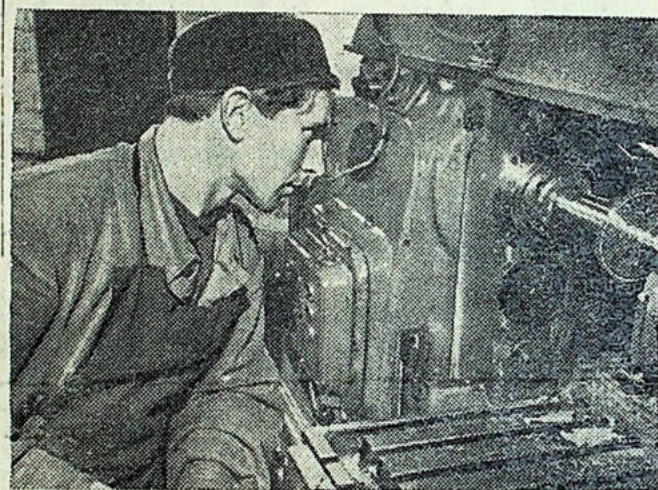
Taip bėgo metai. Sarickų kaimo obelys

Precizinių staklių gamykla — Šiaulių pramonės septynmečio naujagimis. Čia jau pradėjo dūgti moderniausios, tiksliausios tekinimo, frezavimo, sriegimo, šlifavimo staklės. Įmonėje gaminamos detalės pirmajam preciziniam tekinimo-sriegimo automatui „MF-122“.

Šiemet gamyklos kolektyvas pagamins keliolika precizinių tekinimo-sriegimo automatų, kuriuos pasiųs Kijevo, Maskvos ir kitų šalies miestų tikslųjų prietaisų gamykloms.

Nuotraukoje: gamyklos darbininkas Petras Grušas frezuoja detales pirmosioms staklėms.

K. Liubšio (ELTOS) nuotr.

pirmajam preciziniam tekinimo-sriegimo automatui „MF-122“.

gis Juška, nepraeidavo ramiai. Išsitraukęs peilį ar užsidėjęs ant rankų geležinius krumplius, jis švaistydavosi lyg penkioliktojo amžiaus plėšikas. Nesigėdindavo jis apmušti nei silpnesnį vyrą, nei mergaitę. Jį drausdavo Skiemonių apylinkės milicijos įgaliotinis, gėdindavo

kolūkio pirmininkas Ragaišis. Už chuliganizmą jis buvo gavęs 7 paras arešto. Bet aštuoniolikmetis jaunuolis į tai nekrepė dėmesio. Nebepasiekdavo jo širdies ir motinos maldavimai, kuri, matydama sūnaus klaidžiojimus gėdingais keliukščiais, tikrai pastaraisiais metais pradėjo jį „auklėti“... Tik, deja, per vėlai. Vienas įvykis atvedė

Algį į kaltinamųjų suolą.

Buvo taip. „Ažuolo“ kolūkio jaunimas surošė gegužinę. Linksminosi ir jauni, ir seni. Staiga į muzikos garsus išimaisė girtų balsai. Netrukus pasirodė ir to vakaro „didvyriai“ — Algis Juška, Povilas Jurgelėnas ir Antanas Norgėla. Keikdamasis Juška laužė tvorelę, draskė vainikus, kuriais buvo papuošta šokių aikštelė. Draugai norėjo jį sudrausti, bet jis pagrasiu peiliu kolūkiečiui Ant. Katinui, apstumdė komjaunimo organizacijos sekretorę Ald. Čecėnaitę, kibą prie kitų vyrų. Kai jaunuolis Jonas Žemaitis pabandė atstumti nuo savęs išsėlusį chuliganą, Alg. Juška dūrė jam peiliu į pašoną, sunkiai jį sužalojo.

Anykščių rajono liaudies teismas nusi-kaltė Algį Jušką nubaudė — trims metams atėmė laisvę.

Išgirdusi tokį sprendimą, motina aimanavo, verkė, alpo... O kas kaltas dėl Algio blogo auklėjimo — ar ne tėvai? Reikėjo negailėtingai hausti ir auklėti jį tada, kai draskė paukščių lizdus, gadinė kaimynų padargus, pirmą kartą pasigėrė ir susimušė vakaruško-se... B. MELNISKIS „Ažuolo“ kolūkis, Sarickų kaimas

BAIGIAMI LAUKŲ DARBAI

Mičiurino vardo kolūkio II brigados, vadovaujamos Pr. Andrijausko, žemdirbiai sėkmingai baigia susidoroti su visais žemės ūkio darbais. Beveik visi linai

suvežti į pastogę; žiemkenčiai pasėti 100 ha plote, kurių daugiau kaip pusė žaliuoja, lyg rūta. Sėjant žiemkenčius prie sėjamosios rū-

Pailsėjus, padirbėjus — gera ir mokyti

Dar nė vienas metais taip nepasidarbavo J. Biliūno vardo vidurinės mokyklos moksleiviai, kaip šią vasarą. Kuriam tik kolūkyje, įmonėje ar įstaigoje apsilankydavai, visur sutikdavai rūpestingai besidarbujančius biliūniečius. Geras žodžiais švyturiečiai mini šiame kolūkyje atostogavusį aštuntoką P. Dimoną, kuris sugebėjo per tuos tris mėnesius pabuvoti ir kertamosios vairuotoju, ir artoju: žodžiu, tiko prie visų darbų. Jo darbo knygutėje įrašyta apie 60 darbdienų. Pergalietis abiturientas St. Dapkevičius vadovavo moksleivių kukurūzų augintojų brigadai.

Pirmosios mokslo dienos parodė, kad mokiniai tikrai pasiryžę gerai mokyti. Abiturientės M. Meškauskaitė, L. Gudonytė, Z. Papickaitė ir kt. naujuosius mokslo metus pradėjo vien gerais ir labai gerais pažymiais.

J. Pajarskas

pestingai ir našiai dirbo Jonas Gražys, Pranas Pranskūnas ir kiti.

Dabar II brigadoje baigiamas kukurūzų derliaus nuėmimas ir jų silosavimas. Čia taip pat silosas bus gaminamas iš atolo, bulvienių ir runkelių lapų.

Pr. VALICKAS

SKAITYTOJAI APIE KNYGAS

Dėmės šviesaus gyvenimo fone

Pasitaiko — išspausdinti laikraščio literatūrinį feljetoną ar satyrinį eilėraštį. Nei gyvos pavidalės, nei žmogaus adreso nepamini. Bet, žiūrėk, susitinki koki tipelį — šnarpščia nosimi, nę sveikintis nenori. Kai kada atsitinka dar įdomiau. Atleikia žmogutis į redakciją ir šaukia: girdi, netelsingai aple mane rašote, faktus iškraipote. Tėnka nusistebėti: „Kur? Kaip? Niekur jūsų pavadės nematėme...“ O jis tiesiai pirštu parodo: „Va, nutėpilojote mane su ilga

* P. Skodžius. Atsiknojus lentelė. Valstybinė Grožinės literatūros leidykla. Vilnius, 1959. Kalna 3 rub.

nosimi, su ūsiukais ir kanapėtu švarku“...

— Lyg jis vienas ant svieto tokį švarką turėtų!

Negana šito. Dar kad pradeda teisintis, tartum ten jo visos sukybės ir vagystės surašytos. Eh, iš karto suvoki, koks reikalas: vagie, kepurė degal

Panašiai nutiko ir mūsų kolegai, Biržų rajoninio laikraščio redakcijos darbuotojui Petruil Skodžiui. Parašė jis literatūrinį feljetoną apie kažkokios užkandinės direktorių. Insktauki jį pavadino. Visus jo juodus darbellus į šviesą ištraukė. Žiūri — atsuoluoja jį užkandinės direktorius. Ir pradėjo

jisai dėkoti už kritiką, savo kaltes prisipažinti ir teisintis; kad įniko sandėlininko ir bufetininkės sukiavimus aiškinti... Ne tik tai direktorius save atpažino. Ir kiti feljetono herojai į redakciją atskuodė. Vis ant vienas kito purvo kalnus griovė, savas uodegas sukdamė... Na, jeigu tokių tipų mūsų šviesiame gyvenime dar pasitaiko, tai reikia rašyti! Rašyti taip, kad žodis smogtų, degintų, šluotų! Toks buvo autoriaus pasiryžimas. Ir štai po keletos metų darbo nesenial knygynuose pasirodė P. Skodžiaus feljetonų, satyrinių — humoristinių apsakymų ir valzdelių rinkinys „Atsik-

nojus lentelė“.

Negailėdamas kandžių žodžių, sudarydamas juokingas situacijas, knygos autorius demaskuoja įvairias gyvenimo piktžalzes.

Ne vieną panašų herojų skaitytojas atpažintų ir mūsų rajone.

Feljetone „Treti gaidžiai giedojo“... P. Skodžius išjuokia tuščialakbius vadovus. Draugas Pirmasis — tai tiesiog apsigimęs kalbėtojas. Net pabudintas vidunaktyje jis galėtų išdeštyti ilgiausią paskaitą apie kultūringą elgesį su moterimis, apsiparšlavusių klaukių priežiūrą ar miego žalą susirinkimuose. Kol tas augsaburnis išsikalba „visasąjunginiu mastu“, „respublikiniu mastu“, nebelieka laiko pakalbėti apie svarbiausius vietos gyvenimo reikalus. Draugo Ant-

rojo asmenyje autorius pavaižduoja tūlą agronomą, irgi nepakeičiamą kalbėtoją susirinkimuose. Pradėjęs pranešimą apie kadrus, jis nusivapalloja ilgį mėslo, prieina prie medaus ir bičių, karvių bergždumą suplaka su melžėjų skatinimu... Tokie kalbėtojai tik gailina kolūkiečius, atima brangų laiką darbymetyje.

Jumoristiniame apsakyme „Netikra gaida“ randa me garbėtrošką pramkomblino direktorių Pranciškų Pučkų. Ne žmonių poreikiai, o tik planų įvykdymas jam rūpi. Šturksčiai jis elgiasi su darbininkais, užgniaužia kritiką. Suktumu Pučkus stengiasi pakliūti į rajono tarybą. Žinoma, tokiame tipui nepavyksta.

P. Skodžius demaskuoja

įvairius nlekadėjus: kyšininkus (farsas „Šiukšlės“), nevykusius laikraštininkus („Ko senelis nesapnavo“), sukčius („Graža“), tuščios sielos moterį („Vandens lėlija“).

Žinoma, ne visi jaunojo rašytojo kūrinių brandidūs. Kai kurių feljetonų kompozicija vienoda, panašiomis bausmėmis nubaudžiami daugelis veikėjų, kai kur kalba pilkoka. Pats autorius prisipažįsta, kad plunksna „kartais išklidavo neprityrusiuose pirštuose“. Bet jis visur matė mūsų gražų gyvenimą, tą šviesų foną, kuriame neturi likti vietos šiukšlėms, neglamiems herojams, pavaldutėms jo knygutėje.

Alf. Brieda

TRUMPAI

15 ha nūsaisintų balotų pievų ruošiasi sukultūrinti Zdanovo vardo kolūkio žemdirbiai. Kolūkio traktorininkai Jonas Gražys ir Albinas Gutauskas jau aparė buvusią pelkę.

F. Šiaučiulis

Paskaitą „Moteris ir religija“ pergaliečiams skaitė vietos vidurinės mokyklos mokytoja Jurgaitytė.

V. Vitkūnas

Kolūkio ūkinių darbų eigą ir kitus svarbius klausimus apsvarstė visuotiniame susirinkime „Naujo gyvenimo“ kolūkio žemdirbiai. A. Pajaujls

Naujos kino apybraižos

...Iš tamsos išnirio lėkė vas. Jis nutūpė ryškiai apšviestame Vilniaus aerodrome. Iš lėktuvo išlipa brangūs svečiai — turistai. Lietuviai iš Jungtinių Amerikos Valstijų. Daugumas jų, skurdo ir nedarbo vejami, prieš daugelį metų apleido savo gimtąją žemę. Karštai, nuoširdžiai spaudžia jų rankas sutinkantieji.

Taip prasideda kino apybraiža „Yra šalis“, pasakojanti apie svečių iš Jungtinių Amerikos Valstijų viešėjimą tėvų žemėje. Ją ruošia Lietuvos kino studija pagal Povilo Puklo scenarijų. Kino apybraižos operatorius ir režisierius — Leonas Tautrimas. Muziką sukūrė kompozitorius J.

Juzeliūnas. Apybraiža bus išleista į respublikos ekranus šio mėnesio pabaigoje. Žiūrovas, tartum, Amerikos turistų akimis matė klestinčią Tarybų Lietuvą, žengiančią broliškoje tarybinių tautų šeimoje į šviesią ateitį. Kauno HES, Baltijos laivų statykla Klaipėdoje, statybinės industrijos gigantas Naujojoje Akmenėje... Ir visa tai sukurta ten, kur dar netolimoje praeityje, niūriaisiais buržuazijos viešpatavimo metais, buvo begalinis skurdas.

Paskutiniai kino apybraižos kadrai rodo, kaip Jungtinių Amerikos Valstijų lietuviai išskrenda iš Tarybų šalies sostinės. Sve-

čiai ir lydinčiai juos nesaiko „sudie“. Iš visos širdies jie vienas kitam linki: „Iki greito pasimatymo!“.

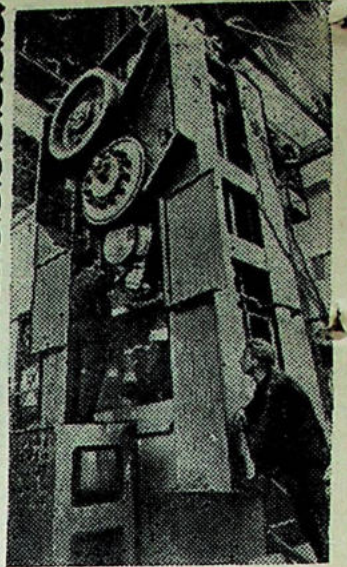
Per visą kino apybraižą raudona gija eina talkaus sambūvio idėja, karštas šalių su skirtinga visuomenine santvarka žmonių troškimas gyventi talkingai ir draugiškai.

Kartu Lietuvos kino studijoje baigiama kurti kininė apybraiža „Mano draugas“. Režisierius ir operatorius Viktoras Starošas pasakoja apie jaunuolius ir merginas, kurie, baigę vidurinę mokyklą, visa klase nutarė eiti dirbti į Zarasų rajono Vinco Kudirkos vardo kolūkį. Nauja kino apy-

braiža — tai jaudinantis kolūkio pirmininko — jauną žmogaus su aukštuoju mokslu drg. Bagdono pasakojimas apie savo jaunų draugų, karštų tarybinių patriotų gyvenimą ir darbą.

Metų pabaigoje Lietuvos kino studija išleis dvi operatorių Georgijaus Chnukojano ir Romualdo Gabalio apybraižas, pasakojančias apie šaunius Lietuvos žvejus, gaudančius žuvį toli nuo gimtųjų krantų.

(ELTA).

ČEKOSLOVAKIJA. Brno mašinų statybos įmonėje gaminamas vertikalinis kalvystės presas LKM-1600, kuris bus demonstruojamas 1959 m. rugsėjo mėn. vyksiančioje tarptautinėje mugėje Brno.

Nuotraukoj: vertikalinis kalvystės presas. E. Bicano (Čekoslovakijos telegramų agentūros) nuotr.

APLINK EUROPA

(Pabaiga. Pradžia Nr. Nr. 73 (1056), 74 (1057))

Nuostabiausia mūsų apsilankymo Paryžiuje diena buvo paskutinė. Nuostabiausia ji buvo todėl, kad mes turėjome progos susipažinti su geriausiais mūsų draugais Paryžiuje. Mūsų grupė, kurioje buvo 30 žmonių, tai yra mūsų respublikos, Komi ir Kareljos ATSR turistai, apsilankė Paryžiaus priemiestyje Vitry, kuris turi 50.000 gyventojų. Kaip džiugiai sutiko mus šio priemiesčio darbo žmonės, mes niekada gyvenime neužmiršime! Nuvažiavome ten 9,30 val. ryto. Gatvėse laukė tūkstančiai žmonių. Vieni su gėlėmis, kiti savo malonia šypsena sveikino turistus iš Tarybų Sąjungos.

Siame priemiestyje 50.000 gyventojų, iš jų 1.370 yra Prancūzijos Komunistų partijos nariai. Jau 30 metų, kai municipaliteto rinkimuose daugiausia balsų gauna komunistai. 30 metų, kai komunistai vadovauja šiam nedideliam Paryžiaus priemiesčiui. Čia balotiravo si ir buvo išrinktas į parlamento deputatus Prancūzijos Komunistų partijos generalinis sek-

Kinijos Liaudies Respublikos studentai padeda valstiečiams sudoroti derlių. Chenanio žemės ūkio instituto studentai padėjo nuimti kviečius Jansi apskrityje valstiečiams.

Nuotraukoj: studentai ir valstiečiai poilsio metu kalbasi.

Sinhuo agentūros nuotr.

retorius Morisas Torezas.

Nuoširdžiai miesto meras ir jo pavaduotojai supažindino mus su šio Paryžiaus priemiesčio statybomis, tolimesniais planais. Miesto architektas, senas partijos narys, mokęs rusų kalbą, pakvietė mus pas save į svečius. Po viso šito Vitry priemiesčio komunistai mums surengė priėmimą, kuriame dalyvavo atsakingi Prancūzijos Komunistų partijos Centro Komiteto darbuotojai. Pirmas tostas, kuris buvo pakeltas per šį priėmimą, tai buvo už neišardomą Prancūzijos ir Tarybų Sąjungos tautų draugystę, už taiką visame pasaulyje.

Giliai iš širdies visi gieda partijos himną „Internacionalą“. Paskutinės atsisveikinimo minutės, paskutiniai rankų paspaudimai. Kaip dar norėtusi pabūti pas tuos nuoširdžius draugus! Bet turistai turistais ir lieka. Mes turime išvykti. Paliekame Paryžių visi giliai sujaudinti.

Grijtame į laivą. Ir

štai nuskrieja džiugi naujiena: mūsų „Pobieda“ su visa savo šeima važiuoja Prancūzijos Komunistų partijos generalinis sekretorius Morisas Torezas. Jis važiuoja į Tarybų Sąjungą praleisti savo atostogų, pailsėti. Su juo važiuoja jo žmona ir trys sūnūs. Liepos 18 d. 17 val. Morisas Torezas laive susitiko su tarbiniais turistais. Kalbėjo jis prancūzų kalba. Vertėju į rusų kalbą buvo jo vyresnysis sūnus Žanas, kuris yra Sorbonos universiteto studentas. Savo kalboje M. Torezas plačiai papasakojo apie įvykusį Prancūzijos Komunistų partijos XV. suvažiavimą. Per 3 metus, praėjusius po XIV prancūzų kompartijos suvažiavimo, Prancūzijos Komunistų partija ir darbininkų klasė pergyveno nemažą didelių įvykių. Ją stipriai puolė buržuazija. Bet buržuazijos puolimas nesutrikdė komunistų. Darbininkai iš širdies remia savo partiją. Stai nuo šių metų sausio iki gegužės mėn.

A. UTKUS į partiją įstojo 22-853 nauji nariai.

Galima būtų daug rašyti ir apie gražią Romą, nuostabią savo gamtą Neapolį, Kapri salą, Stambulo mečetes, tačiau visur kapitalistinėme pasaulyje pilna kontrastų. Štai gražiajame Neapolyje naują miesto dalį, kurioje stovi gražios vilos, užima tik turtingi amerikiečiai.

Ten negyvena nei vienas poilsiautojas italas. Žavinga savo gamta Kapri sala. Joje jau pirmajame mūsų eros šimtmečiuje buvo įsirengęs vasaros rezidenciją Romos imperatorius Tiberijus. Pabuvojus šioje saloje, atrodo, kad tikrai gera italams gyventi turint tokią gražią gamtą. Bet jie ja negali žavėtis taip, kaip žavisi viskuo pertekę kapitalistai. Neapolio gatvės

grindinys — štai italo bedarbio vila, jo poilsio namai. Stai kodėl su meile ir pagarba kapitalinio pasaulio darbo žmonės sutinka tarybinius žmones, domisi socialistinės šalies gyvenimu.

Kur mes nesilankėme, su kuo nesikalbėjome, visur jautėme, kad Tarybų Sąjungos gyvenimu, jos mokslo išvystymu domisi ir senas, ir jaunas.

Sportas

Pergalės ir pralaimėjimai

Praėjusį šeštadienį ir sekmadienį Anykščiuose įvyko daug sportinių varžybų. Pas anykštėnus į svečius buvo atvykę Vilniaus valstybinio V. Kapsuko vardo universiteto krepšininkai ir stalo tenisininkai bei Panevėžio vietinio ūkio valdybos krepšininkai ir futbolininkai.

Krepšinio aikštelėje susitinka mūsų ir sostinės krepšininkės. Pradžią mūsų krepšininkėms buvo lyg ir sėkminga. Pirmuosius taškus mūsų komandai pelno sporto meistras D. Pračkailienė. Bet tuojau pat iniciatyvą perima viešnios. Nors mūsų krepšininkės kovojo palyginti ir neblogai, bet rungtynes pralaimėjo.

Ir vyrams susitikimas su svečiais buvo nesėkmingas. Vilniečiai rungtynes laimėjo rezultatu 74:34.

Jeigu krepšininkams kovoti su vilniečiais buvo sunku, tai stalo

tenisininkai kovojo daug sėkmingiau. Pirmąjį tašką mūsų komandai pelnė D. Kazlauskas, rezultatu 2:1 nugalėjęs universiteto sportininką Venskų. Dar vieną gražią pergalę prieš vilnietį Sokolovą pasiekia V. Ivanauskas. Jono Bieliūno vardo vidurinės mokyklos auklėtinė Z. Papickaitė gana nesunkiai rezultatu 2:0 nugalėjo Korinaitę.

Bendras susitikimo rezultatas 7:6 mūsų stalo tenisininkų naudai.

Su Panevėžio krepšininkais mūsų vyrams sekėsi kovoti daug sėkmingiau. Gražiai sukovoję, anykštėnai pasiekė pelnytą pergalę.

Pralaimėjo panevėžiečiai ir žaliuojoje vėjoje. Mūsų futbolininkai įveikė juos rezultatu 5:2. J. LAUKYS

Sėkminga pradžia

Anykščių rajono šachmatininkai ir šachkininkai sėkmingai startuoja respublikos „B“ grupės šachmatų pirmenybėse. Anykštiečiai įveikė Utenos rajono komandas, šių metų rugsėjo mėn. 12 d. Dusetose susitiko su vietos sportininkais.

Gera žaidė mūsų rajono šachkininkai įtemptą kovą laimėjo rezultatu 4,5:3,5.

Dar aštresnė kova vyko šachmatininkų tarpe. Juk dusetiškių komanda sudaryta beveik iš vien antro

atskyrio žaidėjų.

Gera šachmatų teorijos žinojimą, puikų žaidimą demonstravo anykštėnai J. Juknevičius, A. Cirnevičius, P. Aleksiejus. Greit pozicinę ir materialinę persvarą įgijo A. Juzėnas. Dusetų šachmatininkai buvo nugalėti rezultatu 4,5:0,5.

G. Pakalnis

Debeikių vidurinės mokyklos mokytojas

Redaktorius St. VINCIUNAS